

Rapportage Transparantieregister Zorg 2016

mei 2017

Een van de taken van de Stichting Code Geneesmiddelenreclame (CGR) is het toezien op de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De CGR heeft daarbij een monitoringstaak. Ter uitvoering van deze monitoringstaak heeft de CGR besloten een steekproef van 10 financiële relaties te nemen uit de relaties die over het jaar 2016 aan het Transparantieregister Zorg zijn gerapporteerd. Deze rapportage bevat de bevindingen van de CGR. De bevindingen zijn per relatietype beschreven, in de hoofdcategorieën relaties met beroepsbeoefenaren, relaties met instellingen en wetenschappelijke verenigingen en relaties met patiëntenorganisaties. Algehele conclusie: de relaties zijn in overeenstemming met de Gedragscode, waarbij bedrijven wel worden geadviseerd relaties die uit meerdere activiteiten bestaan, per activiteit te melden en niet als één relatie. Dat komt de transparantie om financiële relaties te duiden ten goede.

Introductie

De CGR heeft voor de verschillende relatietypes selectiecriteria opgesteld, met als uitgangspunt diversiteit van de relaties. Uiteindelijk zijn de volgende selectiecriteria gehanteerd:

- 3 relaties dienstverlening van een beroepsbeoefenaar waarvan 2 met een bedrag boven € 5.000;
- 1 relatie vergoeding gastvrijheid aan een beroepsbeoefenaar met een bedrag boven € 1.500;
- 1 sponsorrelatie met een universitair ziekenhuis, bedrag boven € 100.000;
- 1 sponsorrelatie met een perifeer ziekenhuis, bedrag boven € 20.000;
- 3 sponsorrelaties met samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren, bedrag boven € 10.000;
- 1 sponsorrelatie met een patiëntenorganisatie met een bedrag boven € 10.000.

Uit de relaties binnen een bepaald relatietype die voldeden aan het selectie criterium, heeft de selectie ad random plaatsgevonden. Vervolgens zijn de betrokken bedrijven benaderd om de onderliggende overeenkomsten en stukken te sturen en eventueel een nadere toelichting te geven. Op grond van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame kan de CGR deze stukken opvragen. Alle bedrijven hebben volledig meegewerkt, ook in die gevallen waarbij het bedrijf geen lid is van een van de bij de CGR aangesloten koepels. Op verzoek van de CGR hebben de bedrijven ook de betrokken beroepsbeoefenaren, zorginstellingen, samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren en patiëntenorganisaties geïnformeerd en om toestemming gevraagd. Deze is in alle gevallen gegeven.

Aan de bedrijven is toegezegd dat bij het publiceren van gegevens over de betrokken relaties, de vertrouwelijkheid in acht wordt genomen. Zo zullen vanuit privacy oogpunt geen persoonsgegevens van natuurlijke personen worden gepubliceerd. Verder zal rekening worden gehouden met de mogelijke commerciële gevoeligheid van de informatie. Dit betekent onder meer dat de betrokken bedragen zijn weergegeven tussen haken in een bandbreedte, dat de betrokken namen van natuurlijke en rechtspersonen zijn weggelaten en dat ook medisch specifieke informatie is veralgemeniseerd.

Dienstverlening door beroepsbeoefenaren

Beroepsbeoefenaren verrichten diensten in opdracht van farmaceutische bedrijven. Op grond van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame geldt voor de legitimiteit van de dienstverlening de volgende voorwaarden:

[>> lees verder](#)

- De vergoeding voor de dienstverlening is in redelijke verhouding tot de verrichte diensten. De CGR heeft in samenspraak met de Inspectie voor de Gezondheidszorg maximum redelijke uurtarieven vastgesteld voor de verschillende categorieën beroepsbeoefenaren (waaronder € 200 voor een hoogleraar/professor, € 140 voor een medisch specialist);
- De gevraagde dienstverlening is vooraf vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst waarin de diensten en de hoedanigheid van de dienstverlener helder zijn omschreven, het honorarium en eventuele onkostenvergoeding zijn gedefinieerd en is bepaald hoeveel uur waar en wanneer worden verricht;
- In de overeenkomst wordt bepaald hoe de openbaarmaking plaatsvindt in het Transparantieregister Zorg;
- De dienst is van belang voor de uitoefening van de geneeskunst, de farmacie, de tandheelkunst, de verpleegkunst of de verloskunst.

In het Transparantieregister Zorg worden verschillende soorten dienstverlening gedefinieerd. Dit zijn:

- Dienstverlening consultancy
Algemene individuele advieswerkzaamheden, bijvoorbeeld het in opdracht schrijven van een artikel of het geven van een wetenschappelijke verhandeling.
- Dienstverlening adviesraad
Deelname aan een adviesraad, dat wil zeggen een samenkomst van beroepsbeoefenaren waarin deze de betrokken onderneming van advies voorzien.
- Dienstverlening spreker
Optreden als spreker of het geven van een presentatie, bijvoorbeeld tijdens een nascholingsbijeenkomst of congres.
- Dienstverlening overig
Andere vormen van dienstverlening die niet worden gedekt door één van de andere categorieën, bijvoorbeeld meewerken aan een marktonderzoek.
- Dienstverlening onkosten
De onkosten die in het kader van een dienstverlening daadwerkelijk zijn gemaakt door de verlener van de diensten, zoals reiskosten of dinerkosten.

Hieronder zijn de geselecteerde dienstverleningsrelaties beschreven en beoordeeld.

1. Hoogleraar neemt deel aan meerdere adviesraadbijeenkomsten van farmaceutisch bedrijf

In het Transparantieregister Zorg 2016 is een financiële relatie gemeld op naam van een beroepsbeoefenaar met het kenmerk dienstverlening adviesraad en een vergoeding van [€ 9.000 - € 10.000]. Op basis van de opgevraagde gegevens stelt de CGR vast dat het een reeks van overeenkomsten betreft van een farmaceutisch bedrijf met een hoogleraar van een academisch ziekenhuis die expert is in een zeer specifieke behandeling. De overeenkomsten voorzien in de deelname aan een aantal internationale adviesraden met andere experts, waarin is gesproken over medische strategieën om de zeer zeldzame aandoening vroeg te kunnen diagnosticeren en zo optimaal mogelijk te kunnen behandelen. Onderdeel van de bijeenkomsten is het analyseren van gezondheidsdata (registries), het evalueren van behandelrichtlijnen en het definiëren van verdere onderzoeksbehoeften. In 2016 heeft de hoogleraar deelgenomen aan 6 sessies van 2 tot 10 uur tegen een uurtarief van € 200 per uur exclusief de vergoeding voor gemaakte onkosten. Het honorarium is gefactureerd door het academisch ziekenhuis. Uit het Transparantieregister Zorg blijkt overigens dat de hoogleraar naast de deelname aan de adviesraden, in 2016 meerdere diensten heeft verleend als spreker en consultant voor meerdere farmaceutische bedrijven.

Beoordeling CGR: De dienstverleningsovereenkomsten zijn in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De afspraken zijn schriftelijk vastgelegd, het honorarium is in overeenstemming met de richtlijnen van de CGR en de diensten zijn van belang voor de uitoefening van de geneeskunst. Ook is in de overeenkomsten opgenomen dat de relatie wordt geregistreerd in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De betrokken vermelding in het Transparantieregister Zorg blijkt te gaan over meerdere diensten. De CGR heeft het betrokken farmaceutische bedrijf in dat kader geadviseerd in de toekomst de verschillende

>> lees verder

overeenkomsten als afzonderlijke relaties te registreren. Dat komt ten goede aan de transparantie van de geleverde diensten.

2. Hoogleraar zit adviesraad van farmaceutisch bedrijf voor en geeft lezingen

In het Transparantieregister Zorg 2016 staat een financiële relatie op naam van een beroepsbeoefenaar met als kenmerk dienstverlening adviesraad en een honorarium van [€ 8.000 - € 8.500]. Uit de achterliggende stukken blijkt dat het een reeks van overeenkomsten betreft van een farmaceutisch bedrijf met een hoogleraar chirurgie, werkzaam bij een academisch ziekenhuis. De overeenkomsten voorzien in deelname aan en voorzitten van bijeenkomsten en het geven van lezingen. De bijeenkomsten gingen over het gebruik van geneesmiddelen in het specialistisch gebied van de betrokken professor, waaronder het uitwisselen van kennis en ervaring, het beoordelen van gezondheidsdata en het optimaliseren van behandelrichtlijnen. In 2016 heeft de professor deelgenomen aan 5 bijeenkomsten. Voor het geven van twee lezingen waarvoor een grote hoeveelheid behandelgegevens moesten worden geanalyseerd en waarbij de professor een van de bijeenkomsten ook moest leiden, kreeg de professor inclusief reistijd ruim 20 uur vergoed tegen een uurtarief van € 200 (exclusief BTW en exclusief de vergoeding voor gemaakte onkosten). Daarnaast werd een vergoeding van € 1.000 incl. BTW en onkosten betaald voor deelname aan adviesraadbijeenkomsten van gemiddeld 2 uur. Uit het Transparantieregister Zorg blijkt overigens dat de betrokken hoogleraar in 2016 voor meerdere farmaceutische bedrijven diensten heeft verricht.

Beoordeling CGR: Op basis van de nadere toelichting op de geleverde diensten, acht de CGR de dienstverleningsovereenkomsten in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het honorarium is in overeenstemming met de richtlijnen van de CGR en ook de inhoud van de gevraagde diensten is van belang voor de uitoefening van de geneeskunde. Bij één overeenkomst ontbreekt de bepaling dat de financiële relatie openbaar zal worden gemaakt in het Transparantieregister Zorg, maar deze overeenkomst dateert nog van begin 2012 en is afgesloten met het buitenlandse hoofdkantoor. De transparantieregels golden toen al wel in Nederland, maar nog niet in andere landen (op grond van de Disclosure Code van de Europese belangenorganisatie EFPIA). Voor deze overeenkomst geldt ook dat de specificatie van diensten onder de huidige regels (sinds 2013) tekort zou schieten. Gezien de datum van de overeenkomst, kan dit het farmaceutisch bedrijf niet achteraf worden aangerekend.

Advies CGR: De CGR adviseert het betrokken farmaceutische bedrijf een betere specificatie van de vergoedingen op te nemen in de overeenkomsten. Zo kan een lumpsum vergoeding van € 1.000 voor deelname aan een adviesraadbijeenkomst van 2 uur als onredelijk hoog worden gekwalificeerd indien de verwachte tijdsbesteding voor voorbereiding en het reizen ontbreekt. Gezien het feit dat de vergoeding feitelijk neerkomt op een honorarium van € 826 excl. BTW, acht de CGR dit voor een bijeenkomst van 2 uur, met inachtneming van de verlangde voorbereiding en de reistijd (samen iets meer dan 2 uur), niet onredelijk. Voor de vermelding in het Transparantieregister heeft de CGR het betrokken farmaceutische bedrijf geadviseerd de verschillende overeenkomsten als afzonderlijke relaties te registreren. Dat komt ten goede aan de transparantie van de geleverde diensten.

3. Medisch-specialist levert consultancy diensten aan farmaceutisch bedrijf

In het Transparantieregister Zorg 2016 staat een financiële relatie op naam van een beroepsbeoefenaar met als kenmerk dienstverlening spreker en een honorarium van [€ 2.000 - € 2.500]. Het betreft een overeenkomst tussen een farmaceutisch bedrijf en een medisch specialist, werkzaam bij een academisch ziekenhuis. De overeenkomst voorziet in het leveren van consultancy diensten, waaronder een bezoek aan een onderzoeksinstituut waar de medisch specialist een ontmoeting heeft met verschillende experts om te discussiëren over onderwerpen binnen het specialisme van de betrokken medisch specialist. Van deze ontmoeting schrijft de medisch specialist een verhandeling, die hij later in opdracht van het farmaceutisch bedrijf zal presenteren tijdens een internationaal wetenschappelijk symposium. De duur van de gevraagde dienstverlening is begroot op 15 uur tegen een honorarium van € 140 per uur (excl. BTW en excl. onkosten). Daarnaast bepaalt de overeenkomst welke onkosten zullen worden vergoed. De betrokken medisch specialist had in 2016 ook samenwerkingen met andere farmaceutische bedrijven.

>> lees verder

Beoordeling CGR: De CGR acht de betrokken dienstverleningsovereenkomst in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De gevraagde diensten zijn helder geformuleerd en het honorarium is in overeenstemming met de richtlijnen van de CGR. De diensten zijn van belang voor de uitoefening van de geneeskunde. Verder bevat de overeenkomst een bepaling over het transparant maken van de betaalde gelden.

Advies CGR: De CGR heeft geen verder advies met betrekking tot de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

Vergoeding van gastvrijheid aan beroepsbeoefenaren

Farmaceutische bedrijven dragen bij aan de nascholing van beroepsbeoefenaren. Het is volgens de Gedragscode Geneesmiddelenreclame toegestaan een beroepsbeoefenaar een bijdrage te geven voor een nascholingsbijeenkomst (bijvoorbeeld een medisch-wetenschappelijk congres), mits deze vergoeding beperkt blijft tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor het bijwonen van deze bijeenkomst. In de Gedragscode Geneesmiddelenreclame wordt dit gerekend onder het vergoeden van gastvrijheidskosten, waaronder wordt verstaan het vergoeden van reis-, verblijf- en/of inschrijvingskosten in relatie tot een nascholingsbijeenkomst of congres. In geval van wetenschappelijk geaccrediteerde nascholingsbijeenkomsten geldt voor deze vergoeding een maximum van € 500, tenzij de beroepsbeoefenaar zelf 50% betaalt; in dat geval mogen de kosten worden gedeeld. Sinds 2015 dient de vergoeding van nascholingskosten door het farmaceutisch bedrijf en de betrokken beroepsbeoefenaar schriftelijk te worden overeengekomen en te worden geopenbaard in het Transparantieregister Zorg. Dit geldt niet indien het een bijeenkomst betreft die door (of namens) het farmaceutische bedrijf is georganiseerd en waarbij de bijdrage beperkt blijft tot het aanbieden van consumpties tijdens de bijeenkomst.

Sinds 2015 kent het Transparantieregister Zorg de relatie "vergoeding gastvrijheid", toegelicht als: Vergoeding van reis-, verblijf- en inschrijvingskosten aan individuele beroepsbeoefenaren, met uitzondering van gastvrijheid die beperkt is tot eten en drinken tijdens een samenkomst die door de vergunninghouder zelf is georganiseerd.

Hieronder zijn de geselecteerde gastvrijheidsrelaties beschreven en beoordeeld.

4. Arts ontvangt bijdrage van farmaceutisch bedrijf om deel te nemen aan een medisch-wetenschappelijk congres

Volgens het Transparantieregister Zorg 2016 heeft een beroepsbeoefenaar een vergoeding voor gastvrijheidskosten ontvangen van [€ 2.500 - € 3.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt het een vergoeding te zijn aan een medisch specialist voor deelname aan een 4-daags internationaal medisch-wetenschappelijk congres binnen het specialisme van de medisch specialist in het buitenland. Het farmaceutisch bedrijf nodigt de medisch specialist uit en zorgt voor de vlucht, de hotelaccommodatie, de diners en congresregistratie, waarbij een eigen bijdrage wordt gevraagd van 50% van deze kosten. In de uitnodiging wordt gewezen op de voorwaarden en wordt een inschatting gegeven van de te verwachten kosten (en eigen bijdrage). Op basis van de uitnodiging heeft de medisch specialist zich ingeschreven via het digitaal inschrijfsysteem van het farmaceutisch bedrijf. Daarmee worden alle afspraken helder vastgelegd.

Beoordeling CGR: De CGR acht de financiële relatie in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Zowel in de uitnodiging als in het inschrijfsysteem wordt de beroepsbeoefenaar gewezen op de voorwaarden die de Gedragscode Geneesmiddelenreclame stelt, waaronder het feit dat de relatie openbaar zal worden gemaakt in het Transparantieregister Zorg. De omvang van de vergoeding is redelijk en strikt beperkt tot deelname aan de betrokken medisch-wetenschappelijke nascholingsbijeenkomst (het congres). De medisch specialist heeft zelf 50% van de kosten gedragen, hetgeen in overeenstemming is met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

Advies CGR: De CGR heeft ten aanzien van deze relatie geen nader advies over de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

[>> lees verder](#)

Sponsoring van zorginstellingen, samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren en patiëntenorganisaties

Farmaceutische bedrijven dragen bij aan zorgprojecten van zorginstellingen en samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren. Daarnaast worden samenwerkingsverbanden gesponsord voor nascholingsbijeenkomsten. Volgens de Gedragscode Geneesmiddelenreclame is sponsoring van zorgprojecten toegestaan, mits deze:

- gebeurt aan een zorginstelling of samenwerkingsverband;
- betrekking heeft op innovatieve en/of kwaliteitsverbeterende activiteiten;
- de directe of indirecte verbetering van zorg aan patiënten of de bevordering van de medische wetenschap tot doel heeft;
- de betreffende activiteiten niet of niet volledig op andere reguliere wijze worden gefinancierd;
- niet geschiedt de vanuit een rechtstreeks commercieel doel van de sponsor;
- niet anderszins leidt tot aantasting van de onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van sponsor en gesponsorde, noch van andere betrokken partijen en van de sector;
- helder voorafgaand is vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst;
- de eventuele tegenprestatie niet leidt tot ongewenste beïnvloeding van het voorschrijf-, inkoop- of aflevergedrag.

Voor de sponsoring van nascholingsbijeenkomsten geldt dat deze zich niet mag uitstrekken tot andere kosten dan algemene organisatiekosten en gastvrijheidskosten, waarbij de gastvrijheid (reis-, verblijf- en/of inschrijfkosten) binnen redelijke perken blijft en beperkt is tot het met de bijeenkomst beoogde doel. De afspraken dienen vooraf schriftelijk te worden vastgelegd. De overeenkomst bevat in ieder geval een precieze omschrijving van de gesponsorde bijeenkomst (inclusief financiële onderbouwing) en van de rechten en verplichtingen van alle betrokken partijen.

Het Transparantieregister Zorg kent 2 soorten sponsorrelaties:

- Sponsoring samenkomst
Sponsoring van een wetenschappelijke samenkomst waarbij de organisator een samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren is (bijvoorbeeld een wetenschappelijke vereniging).
- Sponsoring project
Sponsoring van innovatieve en/of kwaliteitsverbeterende activiteiten die een directe of indirecte verbetering van zorg aan patiënten of de bevordering van de medische wetenschap ten doel hebben en niet (volledig) op andere reguliere wijze worden gefinancierd.

Hieronder zijn de geselecteerde sponsorrelaties beschreven en beoordeeld.

5. Academisch ziekenhuis ontvangt gelden van farmaceutisch bedrijf voor innovatieve zorgprojecten

In het Transparantieregister Zorg 2016 staat een relatie op naam van een academisch ziekenhuis met het kenmerk sponsoring project en een bedrag van [€ 200.000 - € 250.000]. Uit de achterliggende stukken blijkt het te gaan om een reeks overeenkomsten tussen een farmaceutisch bedrijf en het academisch ziekenhuis. De overeenkomsten betreffen verschillende projecten die lopen over verschillende jaren.

Een van de projecten betreft ondersteuning van de opzet van een infrastructuur om bepaalde zorggegevens te verzamelen en op te slaan. Het doel van het verzamelen van de data is het verband te onderzoeken tussen behandelmethode en de zorgeffecten daarvan. Het is een project van circa € 850.000 dat over verschillende jaren loopt en waarbij het ziekenhuis het farmaceutisch bedrijf een bijdrage vraagt van € 250.000. Als tegenprestatie wordt de naam van het farmaceutisch bedrijf vermeld bij iedere uiting rondom het project. Daarnaast wordt het bedrijf op de hoogte gehouden van de voortgang van het project.

Een ander project betreft eveneens ondersteuning van de opzet van een innovatieve infrastructuur voor het verzamelen en opslaan van medische gegevens. Doel van de gegevensverzameling is het vaststellen van factoren over een langere termijn die van invloed zijn op het welbevinden van de betrokken patiënten. Het betreft een project van circa € 1 miljoen met een looptijd van meer dan 5 jaar, waarbij het farmaceutisch bedrijf wordt gevraagd het gehele project te financieren. Als tegenprestatie wordt de naam van het farmaceutisch bedrijf vermeld bij iedere uiting rondom het project. Het project is later uitgebreid met het verzamelen van nieuwe soort informatie die relevant is voor de betrokken patiëntengroep en een nieuwe methode van het verzamelen van bepaalde gegevens.

Een derde project betreft ondersteuning van een kwantitatief en kwalitatief multicenter onderzoek met als doel actuele kennis op een bepaald medisch gebied in kaart te brengen en inzicht te krijgen in factoren die van invloed

>> lees verder

zijn op het proces van herkenning en mogelijke interventie mogelijk te maken door het opstellen van een specifiek modelprotocol. Het totale project duurt 3 jaar en is begroot op circa € 150.000. Het farmaceutisch bedrijf financiert het volledige project. Als tegenprestatie wordt de naam van het farmaceutisch bedrijf vermeld bij iedere uiting rondom het project.

Het academisch ziekenhuis had in 2016 financiële relaties met vele farmaceutische bedrijven voor een totale waarde van [€ 1,5 - € 2 miljoen].

Beoordeling CGR: De CGR oordeelt dat de sponsorovereenkomsten in overeenstemming zijn met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De betrokken projecten zien toe op de ondersteuning van innovatieve en kwaliteitsverbeterende activiteiten die leiden tot bevordering van de patiëntenzorg en medische wetenschap over meerdere jaren. Het betreffen geen activiteiten die vallen onder regulier gefinancierde zorgactiviteiten. De overeenkomsten bevatten uitgebreide projectomschrijvingen met een gespecificeerde kostenbegroting en “milestones” voor de betalingen. In 2016 werd [€ 200.000 - € 250.000] betaald. De vergoedingen voor geleverde diensten door beroepsbeoefenaren van het ziekenhuis zijn binnen de maximaal redelijke vergoedingen zoals die door de CGR zijn vastgesteld. Verder bevatten de overeenkomsten een bepaling over de openbaarmaking in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De betrokken vermelding in het Transparantieregister Zorg blijkt te gaan over meerdere projecten. In dat kader heeft de CGR het betrokken farmaceutische bedrijf geadviseerd in de toekomst de verschillende overeenkomsten als afzonderlijke relaties te registreren. Dat komt ten goede aan de transparantie van de financiële verhoudingen.

6. Een ziekenhuis ontvangt een vergoeding van een farmaceutisch bedrijf voor toedieningsinstructies van bepaalde geneesmiddelen aan patiënten thuis

In het Transparantie Zorg 2016 staat een relatie op naam van een ziekenhuis met als kenmerk sponsoring project en een waarde van [€ 50.000 - € 60.000]. Uit de onderliggende overeenkomst blijkt dat het een “fee for service” afspraak tussen een farmaceutisch bedrijf en het ziekenhuis. Het ziekenhuis verbindt zich bepaalde service en/of instructie te leveren aan patiënten die een bepaald geneesmiddel van het farmaceutisch bedrijf voorgeschreven heeft gekregen. Het betreft service aan huis van de patiënt, waaronder toedieningsinstructies, die niet standaard door het ziekenhuis wordt geleverd. De vergoeding is voor serviceverlening aan circa 5000 patiënten. Daarnaast heeft het ziekenhuis bepaalde data aangeleverd, gekenmerkt als “dienstverlening overig”. Het ziekenhuis had in 2016 meerdere financiële relaties met verschillende farmaceutische bedrijven voor een totale waarde van [€ 150.000 - € 200.000].

Beoordeling CGR: De CGR oordeelt dat de sponsorovereenkomst in overeenstemming is met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het betrokken “fee for service” project ziet toe op de ondersteuning van een kwaliteitsverbeterende activiteit die leidt tot bevordering van de patiëntenzorg en die niet valt onder regulier gefinancierde zorgactiviteiten. Het is het ziekenhuis die verantwoordelijk is voor het leveren van de gevraagde diensten, waarmee de onafhankelijkheid van de zorgverlening is geborgd. In de overeenkomst ontbrak de bepaling over openbaarmaking in het Transparantieregister Zorg; daarover heeft het farmaceutisch bedrijf het ziekenhuis later geïnformeerd toen het zich realiseerde dat ook deze relatie onder de Gedragscode Geneesmiddelenreclame openbaar gemaakt dienen te worden.

Advies CGR: De CGR heeft in relatie tot deze overeenkomst geen nader advies over naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

7. Samenwerkingsverband van zorgaanbieders wordt gesponsord voor een project waarin patiëntenzorg wordt geoptimaliseerd

In het Transparantieregister Zorg 2016 staat een relatie op naam van een stichting met als kenmerk sponsoring en een bedrag van [€ 400.000 - € 500.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt het een samenwerkingsverband van

>> lees verder

zorgaanbieders te zijn, dat een sponsorovereenkomst heeft afgesloten met een farmaceutisch bedrijf. Het samenwerkingsverband heeft als doel bij te dragen aan een doelmatige zorg voor patiënten met een bepaalde ziekte en heeft een zorgaanpakproject geïnitieerd op basis waarvan de behandeling van patiënten kan worden geoptimaliseerd. Het feitelijke werk wordt uitgevoerd door ziekenhuizen en wordt gecoördineerd door een consultancy bureau. Het totale project loopt over meerdere jaren en is begroot op [€ 700.000 - € 800.000]. Het farmaceutisch bedrijf is bereid het gehele project te financieren.

Beoordeling CGR: De CGR oordeelt dat de sponsorovereenkomst in overeenstemming is met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het project ziet toe op de ondersteuning van innovatieve en kwaliteitsverbeterende activiteiten die leiden tot bevordering van de patiëntenzorg. Het betreft geen activiteiten die vallen onder regulier gefinancierde zorgactiviteiten. Het project is uitgebreid omschreven en bevat een gespecificeerde begroting en fasering met milestones wanneer het recht ontstaat voor een volgende betaling. Tarieven voor de inzet van beroepsbeoefenaren zijn daarbij ruim binnen de bedragen die de CGR voor de maximaal redelijke vergoeding heeft vastgesteld. De overeenkomst bevat tevens een bepaling over de openbaarmaking in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft in relatie tot deze overeenkomst geen nader advies over naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

8. Een medisch onderwijsinstituut ontvangt sponsoring van een farmaceutisch bedrijf voor de opzet van een speciale medisch-specialistische cursus

In het Transparantieregister Zorg 2016 is een relatie opgenomen van een rechtspersoon met als kenmerk sponsoring samenkomst voor een bedrag van [€ 20.000 - € 25.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt dat een farmaceutisch bedrijf aan een speciale cursus heeft bijgedragen dat is ontwikkeld door een onderwijsinstituut waarin beroepsbeoefenaren participeren. De cursus bestaat uit meerdere modules van een meerdaagse opleiding voor artsen. Het is een specialistische cursus die kleinschalig en zeer interactief is met veel aandacht voor casuïstiek. De cursus is geaccrediteerd door de wetenschappelijke vereniging. De sponsorovereenkomst bevat een begroting waaruit blijkt dat meerdere sponsors aan de totstandkoming van de cursus bijdragen. Bovendien geldt een eigen bijdrage van deelnemende artsen waarmee het cursusmateriaal en de overnachting wordt gefinancierd. De cursussen vinden plaats in ziekenhuizen. Het opleidingsinstituut wordt niet alleen voor deze opleiding maar ook voor andere opleidingen gesponsord en is daar volledig transparant over.

Beoordeling CGR: De CGR heeft de sponsorovereenkomst beoordeeld en vastgesteld dat deze in overeenstemming is met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De cursus is nauwkeurig omschreven en bevat een gespecificeerde begroting. Kosten voor honoraria aan beroepsbeoefenaren zijn binnen de door de CGR vastgestelde maximaal redelijke uurtarieven. De sponsoring vanuit de farmaceutische industrie leidt tot een bijdrage aan kosten voor lunch en diner van [€ 150 - € 200] per persoon voor een cursus van 2 dagen. Dat is ruim binnen de normen die zijn gesteld aan de redelijke tegemoetkoming van gastvrijheidskosten. De overeenkomst bevat een bepaling over de vermelding in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft in relatie tot deze overeenkomst geen nader advies over de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

9. Medisch-wetenschappelijke vereniging ontvangt sponsoring van farmaceutische bedrijven voor een medisch-wetenschappelijk congres

In het Transparantieregister Zorg 2016 is een relatie opgenomen op naam van een samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren met als kenmerk "sponsoring samenkomst" met een bedrag van [€ 10.000 - € 12.000 incl. BTW]. Uit de onderliggende stukken blijkt het een sponsorovereenkomst te zijn tussen een wetenschappelijke vereniging van een medisch specialisme en een farmaceutisch bedrijf ten behoeve van een 3-daagse medisch-wetenschappelijk geaccrediteerde bijeenkomst (congres) voor meer dan 1.000 medisch specialisten. Voor de

>> lees verder

bijdrage krijgt het farmaceutisch bedrijf standruimte om te exposeren tijdens het congres en een banner op de website. De totale begroting van de bijeenkomst is [€ 300.000 - € 350.000], waarvan [€ 250.000 - € 300.000] wordt gefinancierd vanuit het inschrijfgeld van deelnemers. De overige kosten worden gefinancierd door meer dan 20 farmaceutische bedrijven, waartegenover de beschikbaarstelling van een standruimte staat.

Beoordeling CGR: De CGR acht de sponsorovereenkomst in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Voor de bijdrage ontvangt het farmaceutisch bedrijf als tegenprestatie standruimte en een banner op de website. De bijeenkomst waarvoor sponsoring is gevraagd, is nauwkeurig omschreven (inclusief programma) en bevat een gespecificeerde begroting. Gezien het aanzienlijke inschrijfgeld van deelnemers, komt de overige bijdrage van het farmaceutisch bedrijf ten goede aan algemene organisatiekosten van de bijeenkomst (waaronder de kosten voor de standruimte en de banner). De overeenkomst bevat een bepaling over naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame, maar niet expliciet over de vermelding van de relatie in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR adviseert het farmaceutisch bedrijf meer expliciet in de overeenkomst op te nemen dat de financiële relatie zal worden vermeld in het Transparantieregister Zorg. Dat voorkomt mogelijke misverstanden tussen de betrokken partijen achteraf.

10. Patiëntenorganisatie ontvangt van farmaceutisch bedrijf een bijdrage voor uitbreiding van haar website waarmee patiënten kunnen worden opgespoord

In het Transparantieregister Zorg 2016 staat een relatie van een patiëntenorganisatie met het kenmerk "sponsoring project" van [€ 10.000 - € 20.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt het een bijdrage te zijn van een farmaceutisch bedrijf aan de uitbreiding van een website waarmee patiënten binnen de doelgroep van de patiëntenorganisatie kunnen worden opgespoord en gediagnosticeerd. De onderliggende overeenkomst kent een begroting waarin de werkzaamheden nader zijn gespecificeerd. Een deel van het project bestaat uit diensten van medewerkers van de patiëntenorganisatie (tegen uurtarieven van [€ 100 - € 125]), voorlichtingsmaterialen, onderhoud van de website en ontwikkeling van onder meer animatiefilmpjes en een e-learning. De patiëntenorganisatie draagt circa 1/3 van de kosten zelf. De patiëntenorganisatie is in 2016 voor meerdere activiteiten gesponsord door diverse farmaceutische bedrijven.

Beoordeling CGR: De CGR acht de sponsorovereenkomst in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het is een project dat de directe of indirecte verbetering van zorg aan patiënten of de bevordering van de medische wetenschap tot doel heeft, waarbij de onafhankelijkheid van de patiëntenorganisatie gewaarborgd blijft. Het project is goed gespecificeerd, waarbij de kostenposten voldoende zijn onderbouwd. De vergoedingen voor diensten van personen acht de CGR marktconform. Verder bevat de overeenkomst de bepaling over vermelding van de financiële relatie in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft ten aanzien van deze sponsorovereenkomst geen nader advies over de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

Conclusie

De CGR concludeert dat de onderzochte relaties in overeenstemming zijn met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De CGR heeft geconstateerd dat in meerdere gevallen, verschillende diensten en/of projecten als één dienst respectievelijk project zijn gerapporteerd. Dit is niet in strijd met de regels inzake openbaarmaking van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame, maar leidt er wel toe dat de transparantie van de onderlinge samenwerking minder wordt en, gezien de omvang van het bedrag, mogelijk vragen oproept.

De CGR zal partijen adviseren de onderlinge samenwerkingen afzonderlijk te rapporteren. Dat kan mogelijk leiden tot een groter aantal gerapporteerde financiële relaties in het Transparantieregister Zorg, waarbij de gemiddelde waarde per gerapporteerde relatie zal afnemen.